

De Binckhorst

Ruwe parel midden in Den Haag

APRIL 2023

City Deal Ruimte voor Lopen

Minicoalitie 3 – 4

Agenda
Stad

De Binckhorst

Ruwe parel midden in Den Haag

In de City Deal Ruimte voor Lopen zetten negen steden zich – samen met de Rijksoverheid, maatschappelijke organisaties en bedrijven - in voor het versterken van hun stedelijk loopbeleid. Samen innoveren, experimenteren, ontwikkelen en andere inspireren.

Deze kennis en ervaring is ingezet voor dit advies over de Binckhorst, een wijk die de komende jaren transformeert van industriegebied naar een wijk waar het prettig wonen en werken is. Ruimte voor de voetganger draagt aanzienlijk bij aan dit doel.

Dit advies biedt de gemeente Den Haag en allen die die komende jaren actief zijn in dit gebied praktische aanbevelingen om die wijk gezond, sociaal en leefbaar te maken.

Martine de Vaan
Programmamanager
City Deal Ruimte voor Lopen

De Caballero Fabriek, een bedrijfsverzamelgebouw waar veel creatieve bedrijfjes gehuisvest zijn. (Foto: Susanne van der Kleij)

DE BINCKHORST: EEN RUWE PAREL MIDDEN IN DEN HAAG

Ze noemen het wel eens ‘het best bewaarde geheim van Den Haag’. Net ten oosten van het centrum ligt het industrieterrein de Binckhorst, inclusief drie binnenhavens aan het water van de Trekvluit. De afgelopen jaren is in het gebied een behoorlijke transformatie gestart.

Het huidige Omgevingsplan faciliteert 5000 nieuwe woningen in de Binckhorst. Dat leidt tot een bijzondere wijk waar een sfeer van pionieren en innovatie heerst. Er zijn creatieve bedrijfjes en startups gevestigd, die passen bij het rauwe industriële randje dat de wijk vooralsnog weet te behouden.

Steeds meer woningen

De Binckhorst transformeert steeds meer naar een woongebied. Woonden er in 2013 nog driehonderd mensen in de Binckhorst, in 2021 waren dat er al 2735: een toename van 812 %. Dit aantal neemt alleen nog maar toe de komende tijd. Vanwege de ligging tussen Den Haag, Voorburg en Rijswijk, vlakbij de stations Den Haag Centraal en Hollands Spoor is het dan ook een toplocatie voor stadsontwikkeling. Het gebied is echter ook nadrukkelijk nog vormgegeven als een bedrijventerrein. Grote afgesloten kavels, een versteende openbare ruimte gericht op de logistiek en een grof raamwerk van openbare ruimte.

Voor nieuwe bewoners is het pionieren. In een serie interviews die platform l’M BINCK hield met een aantal bewoners wordt het gemis aan groene ruimte, om te wandelen en

elkaar te ontmoeten, zonder dat je van je sokken wordt gereden, prominent genoemd.¹ In de recente mobiliteitsmonitor kwam naar voren dat 40 % van de Haagse autobewegingen gedaan wordt voor ritten onder de drie kilometer. Dit zijn afstanden waar prima alternatieven voor zijn, maar de vraag is of die nu wel aantrekkelijk en veilig genoeg zijn. In de Binckhorst zijn deze alternatieven in ieder geval nog niet veilig, zowel fietsen als lopen kan levensgevaarlijk zijn op sommige plekken. Ook moet bij het aanleggen van voorzieningen voor fietsers en voetgangers steeds rekening worden gehouden met een veranderende situatie vanwege bouwplaatsen en -verkeer.

In deze transitie van industrieel gebied naar woongebied is duidelijk hoe ernstig het ontbreekt aan fijnmazige ruimte voor de voetganger. Dat concluderen de leden van de minicoalities Lopen & Groen en Lopen & Verdichtingsopgave van de City Deal Ruimte voor Lopen, die vorig jaar een bezoek brachten aan de wijk. De komst van een nieuwe basisschool maakt die behoefte aan veilige wandel- en fietsroutes alleen maar urgenter. De twee minicoalities hebben zich gebogen over de uitdagingen die hier in deze wijk liggen voor voetgangers en fietsers. De denkkracht van de minicoalities heeft veel opgeleverd. De Binckhorst heeft echt potentie om iets heel moois te worden. Daarvoor moet er nog heel wat gebeuren.

Voetgangers en fietsers moeten inspelen op steeds veranderende verkeerssituaties.

(Foto: Susanne van der Kleij)

¹ [J'M BINCK \(2021\): Het schuurt in de Haagse Binckhorst - Bewoners en ondernemers over de ontwikkeling van een woon-/werkgebied.](#)

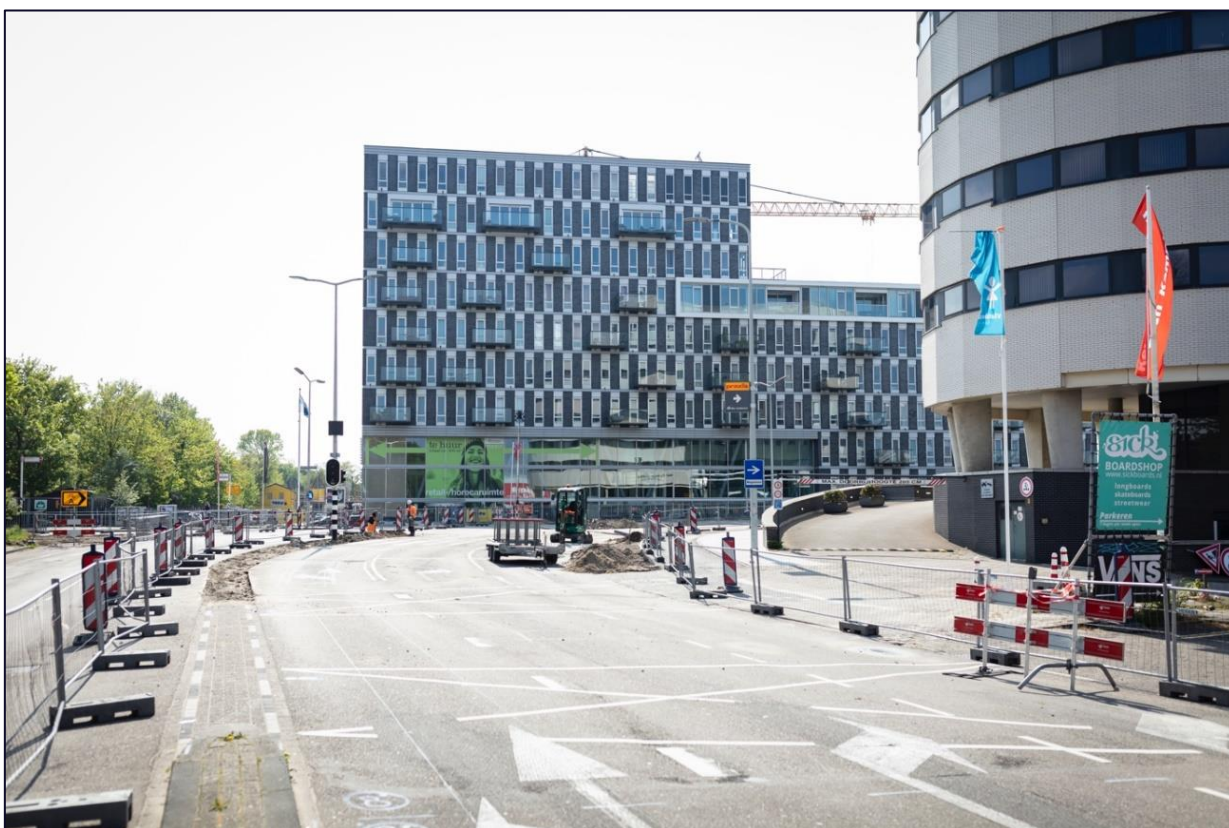

Foto boven: flats Binckhorst (waar driehonderd mensen woonden) afgebroken in 2015.

Foto onder: een van de eerste nieuwe wooncomplexen in de Binckhorst: Binck Eiland, op de hoek van de Maanweg en de Binckhorstlaan (2021). (Foto's: Susanne van der Kleij)

Dit zijn de aanbevelingen:

1. Maak ruimte voor voetgangers en fietsers

Wat wandelen in de Binckhorst het meest onaangenaam maakt, is het verkeer. Niet alleen denderen zware vrachtwagens over het ietwat verouderde stratennet, ook wordt er steevast te hard gereden. De brede asfaltwegen, vaak 8-9 meter breed, nodigen daarvoor dan ook uit. Daarnaast staan er veel auto's geparkeerd op stoepen, of is er in sommige drukke straten, zoals de Zonweg, Wegastraat en Maanweg gewoonweg geen plek om veilig te lopen. De auto's staan hier zo geparkeerd dat er geen ruimte meer is voor een stoep of andere wandelstrook. Nu al is het druk en chaotisch hier. Je wilt mensen juist stimuleren om meer te lopen, maar nu is dat nog niet aantrekkelijk.

Wat kan beter? Op de Zonweg staan nu auto's haaks geparkeerd in vakken van 5 meter diep. De weg kan anders worden ingericht, waarbij auto's parallel aan de straat worden geparkeerd. Met langsparkeren aan beide zijden kan de weg ongeveer evenveel auto's laten parkeren, maar hoeft de rijbaan niet per se 6 meter te blijven. Zo ontstaat er ruimte voor fietsers, bijvoorbeeld een 1 meter breed fietspad aan beide kanten, en of voor voetgangers. Langs braakliggend grond moeten de stoepen worden verbreed.

Op de Wegastraat moeten voetgangers vaak uitwijken op de rijbaan, wat voor onveilige situaties zorgt. We raden aan om aan de noordzijde een veiliger voetpad te creëren. Aan dit stuk straat komen ook de woningen van 100% Sociaal te liggen. Deze kant is tevens de zonzijde van het profiel, met zo nu en dan een boom. Een andere overweging: hef het trottoir aan de zuidkant op, bedeel deze ruimte toe aan de fiets op de rijbaan. Haal de voetganger weg van deze zijde, mede vanwege het conflict met in- en uitritten van bedrijven.

Foto boven: Geparkeerde auto's blokkeren het fietspad op de Zonweg. (Foto: Susanne van der Kleij)

Foto onder: De Wegastraat, met een tijdelijk zebrapad, als onderdeel van een guerrilla-actie gericht op ruimte voor lopen, op 19 juni 2022. (Foto: I'M BINCK/Eva Rietbergen)

Kindcentrum De Binck

Wat de urgentie op de verkeersveiligheid extra benadrukt, is de komst van de voorlopige locatie van Kindcentrum De Binck in het voormalige Leger des Heilsgebouw aan de St. Barbaraweg in september 2022. In dit pand is ook de gelijknamige basisschool gehuisvest. De omgeving van de school is momenteel nog kaal en biedt geen mogelijkheid tot spelen of plezierig verblijven. Hoe kun je hier veilig je kind met de fiets, of lopend, naar school brengen of ophalen? De gemeente Den Haag heeft inmiddels naar aanleiding van de sessie op De Binckhorst extra capaciteit georganiseerd en breekt zich het hoofd over veilige routes naar de nieuwe school.

De voorzijde van de school aan de St. Barbaraweg. (Foto's: Susanne van der Kleij)

Die waren niet gerealiseerd bij de start van de school. Deze veilige schoolroutes moeten zo snel mogelijk worden geïmplementeerd om te voorkomen dat het een gewoonte wordt om kinderen met de auto naar school te brengen. Daarvoor zijn onder meer brede stoepen essentieel. Lopend naar school gaat vaak samen of in gezelschap en sommige ouders komen met kinderwagens. Brede stoepen zijn van belang rondom scholen, waar veel mensen tegelijk samenkomen.

Dit is ook de plek waar veel congestie ontstaat, waar mensen in en uit auto's stappen, waar fietsers het schoolplein oprijden en waar ouders staan te wachten. Rondom scholen is overmaat van de stoep belangrijk. De Vestaweg is in potentie een belangrijke route voor de tijdelijke school, als aanrijroute voor fietsers en automobilisten. Over deze plek moet goed nagedacht worden, want de straat is nu vooral ingericht op de auto. Het is een sluiproute voor veel auto's tussen de Zonweg en Wegastraat, en Binckhorstlaan.

Naar schoolgaande fietsbewegingen zijn vaak massaal, of gaan in groepsverband. Naar schoolgaande ouders en kinderen gebruiken veel ruimte. Ouders willen hun kind beschermen, bakenen ruimte op de weg voor kinderen af. Vervoersmiddelen waarin kinderen naar school worden gebracht, worden steeds groter. Naast de bekende bakfietsen, worden nu ook elektrische voertuigen of grote bakfietsen gebruikt voor vervoer van kinderen. Deze voertuigen nemen veel ruimte in beslag en zorgen voor opstoppingen op fietspaden.

Op sommige plekken vergroot het de veiligheid voor voetgangers en fietsers als er eenrichtingsverkeer komt voor vrachtverkeer. Ook zijn er nog te weinig veilige oversteekplaatsen op de drukke wegen van de Binckhorst.

2. Begin met meer groen

De Binckhorst moet haar rauwe industriële randje niet verliezen, maar kan zeker meer groen gebruiken. Bijvoorbeeld om een duidelijke scheiding te maken tussen autoverkeer en langzaam vervoer. Ook helpt groen langs de weg voor een vernauwend effect, waardoor autoverkeer geneigd is langzamer te rijden.

De bewoners zijn daar al met behulp van Bincks Groen mee aan de slag gegaan op de CarWeide. Op deze kavel, waar voorheen een bouwmarkt stond, hebben ze een groene ontmoetingsplaats gecreëerd. Hier is ruimte voor kinderen om te spelen en voor ouders om met elkaar een praatje te maken. Bewoners, ondernemers, scholieren en andere partijen uit de Binckhorst, Laak en Voorburg gaan deze nieuwe locatie verder ontwikkelen als kweektuin en ontmoetingsplek. Op de CarWeide staan ook de eerste zogenaamde 'Binckbakken'. Deze tuinbakken voor tijdelijk groen gaan de komende jaren groeien in aantal en een reizend bestaan leiden in de Binckhorst. De groene ontmoetingsplaats vormt een centraal punt voor bijvoorbeeld groene hardloop- en wandelroutes die in de Binckhorst en Laak worden uitgezet. Ook kan de locatie worden gebruikt voor onderwijs en is er een bijenhotel.

Wij adviseren de gemeente goed te kijken naar deze tijdelijke plek, dat als voorbeeld kan dienen voor verdere vergroening in de Binckhorst, gedurende de langdurige transformatie.

Foto boven: de CarWeide: de opening door wethouder Bredemeijer van Den Haag

Foto beneden: een aantal Binckbakken in beeld tijdens NL Doet. (Foto's: Susanne van der Kleij)

Op Vaderdag, 19 juni 2022, organiseerde stichting I'M BINCK als partner van de City Deal Ruimte voor Lopen, een guerrilla-actie waarbij Kindcentrum De Binck via de Castorstraat werd verbonden met de CarWeide met een bloemenslinger. Zo werden de bezoekers van de school geleid naar de CarWeide, waar ze kennis konden maken met dit stukje groen. Op de CarWeide zelf waren in het kader van Vaderdag verschillende activiteiten georganiseerd voor ouders en kinderen.

Foto's: Activiteiten op de CarWeide en bij Kindcentrum De Binck tijdens de guerrilla-actie op Vaderdag 2022. (Foto's: I'M BINCK/Eva Rietbergen)

Waterfrontpark

In het Omgevingsplan van de Binckhorst is de strook langs de Trekvliet benoemd als [Waterfrontpark](#). Er zijn plannen om deze strook in verschillende fases te ontwikkelen tot een groen-recreatieve plek waar mensen kunnen werken, wonen, sporten, recreëren en ontspannen. Het Waterfrontpark krijgt insteekhavens, openbare kades, bebouwing met uitzicht op het water en voorzieningen op de begane grond.

De kade is de belangrijkste route door het Waterfrontpark. Naast de openbare kade geven de drie havens - de Poolsterhaven, de Fokkerhaven en de Binckhorsthaven - betekenis aan de naam van het gebied. De minicoalities juichen deze plannen voor permanent groen in de Binckhorst toe, maar wijzen erop dat de realisatie waarschijnlijk het slotstuk van de transformatie zal zijn. In de tussentijd zijn inspanningen voor tijdelijke vergroening essentieel voor de leefbaarheid van het gebied.

Huidige uitzicht op de locatie van het Waterfrontpark. (Foto: Susanne van der Kleij)

3. Doorbreek barrières

De Binckhorst is omsloten door water, het spoor en de A12, en doorsneden door de drukke en brede Rotterdamse baan en Binckhorstlaan. Het gebied is nog onvoldoende aangesloten op omliggende wijken en stadsdelen zowel voor de mens als voor de natuur. Dat betekent ook dat de voorzieningen in De Binckhorst zelf onvoldoende bereikbaar zijn en vice versa. Nu dat de komende jaren het voorzieningenpeil in De Binckhorst meestijgt met de ingroei van woningbouw, ontstaat ook de vraag hoe we deze nieuwe voorzieningen en het OV bereikbaar kunnen maken voor alle stedelingen. Een voorbeeld is station Laan van NOI dat hemelsbreed dichtbij ligt maar fysiek mijlenver. In het plan voor de Binckhorst staat een verbinding gestippeld en deze is van wezenlijk belang. Dat geldt ook voor de aansluiting op (stads)natuur. Benut daarbij de groene kwaliteiten die Den Haag al heeft.

Stadsparken, scholen, sportvoorzieningen en zorg zullen op een laagdrempelige manier, via fijnmazige structuren bereikbaar moeten worden. Dit is geen makkelijke maar wel een noodzakelijke opgave. Hierin ligt tevens een inclusiviteitsprincipe dat in de stad gehanteerd moet worden.

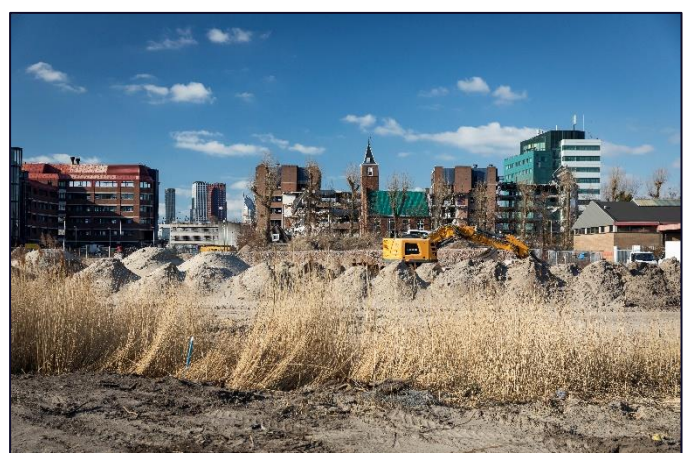
De verbinding met omliggende delen van de stad aan het Trekvlietplein, in de noordoostelijke hoek van de Binckhorst: links een voetgangersbrug richting station Hollands Spoor en rechts een donkere onderdoorgang richting het centrum. (Foto: Susanne van der Kleij)

4. Zorg voor een fijnmazig netwerk van routes

Om de Binckhorst te ontsluiten voor voetgangers is een fijnmazig netwerk van routes nodig. De gemeente heeft al aangegeven dat er vanuit de stad een wandelroute komt langs de Trekvliet, maar ook tussen de bedrijven door is er genoeg ruimte voor wandelroutes om de voetganger veilig door de Binckhorst te leiden. Daarom is het belangrijk om (tijdelijke) wandelroutes te inventariseren met de bedrijven, zodat er een netwerk van paden ontstaat, waarbij ruimte is voor tussendoorroutes en olifantenpadjes over bedrijfsterreinen.

Dit fijnmazig netwerk van routes moet gebruikmaken van iconische plekken in de Binckhorst, zoals de bijzondere begraafplaats St. Barbara. Deze oase van groen en rust in een bedrijvig gebied is overdag toegankelijk om te wandelen. De Rooms-Katholieke begraafplaats, gebouwd in 1920, is onderdeel van de oude waardevolle cultuur van het gebied.

Net als het oude kasteel De Binckhorst, waar het gebied zijn naam aan ontleent. Dat was verscholen achter lelijke Defensie-gebouwen, maar is sinds kort weer te zien vanaf de Binckhorstlaan. De kasteeltuin wordt meer een park waar iedereen welkom is en ook wordt het groen op de begraafplaats beter zichtbaar. Samen vormen de kasteeltuin en de begraafplaats ‘de groene long’ van de nieuwe Binckhorst.

De begraafplaats St. Barbara (links) en kasteel De Binckhorst, weer zichtbaar na de sloop van de omringende panden (rechts). (Foto's: Susanne van der Kleij)

5. Maak lopen aantrekkelijk - introduceer kleinschaligheid en interactiemilieus

Lopen wordt pas echt aantrekkelijk als de omgeving veel afwisselt en langs routes gaat waar veel te beleven is. Hierin moet je investeren. Dat kan deels door de programmering van de openbare ruimte, zodat er looproutes ontstaan langs parken of speelvoorzieningen. Maar ook de gevels spelen hierin een belangrijke rol. Ook hiervoor geldt: maak het aantrekkelijk en voorkom anonieme gevels en hekwerken.

Het introduceren van een kleine schaal staat echter nog haaks op de industriële maat die nu overheerst, zoals de breedte van straten in de openbare ruimte. Hier is veel verharding, maar ook hele lange anonieme gevels of openbare ruimte die wordt begrensd door hekwerken. Aantrekkelijke routes betekenen ook dat je veilig kunt lopen, in een prettig klimaat. De rol van groen en goede afbakening van de voetgangers plek in de openbare ruimte is daarbij cruciaal.

*Flyeren om ondernemers enthousiast te maken voor vergroening van de gevel van hun bedrijfspand.
(Foto: Susanne van der Kleij)*

6. Zorg voor goed openbaar vervoer

Een goede voetgangersstructuur is randvoorwaardelijk voor het laten slagen van OV en de investeringen die op dit vlak gedaan worden.

Het openbaar vervoer zal toenemen in de wijk met de transformatie. Er wordt gewerkt aan verbeterde busverbindingen en een vorm van hoogwaardige openbaar vervoer, zoals een railverbinding. Vanuit No-Regret pakketten worden er ook Parkeerhubs voorgesteld. Sommige maatregelen zijn al op korte termijn te verwachten.

De huidige OV-voorziening door de Binckhorst: bus 28. (Foto: Susanne van der Kleij)

Colofon

Dit is een uitgave van:

City Deal Ruimte voor Lopen

Dit advies is geschreven door :

- Marjan den Braber, Arcadis
- Sanne van der Mheen, Arcadis
- Susanne van der Kleij, I'M BINCK
- Pieter Verbeek Tekst & Communicatie

Over de City Deal

In deze City Deal committeren gemeenten, Rijksoverheid en maatschappelijke partijen zich om gezamenlijk te experimenteren met loopbeleid in een stedelijke omgeving. Zo werken we samen aan het versterken, versnellen en verspreiden van innovatie op het gebied van stedelijk loopbeleid.

April 2023

Partners:

Rotterdam, Zwolle, Tilburg, Groningen, Leeuwarden, Nijmegen, Amsterdam, Den Haag. Staatsbosbeheer, Provincie Fryslân, Stichting Gezond Natuur Wandelen, Koninklijke Wandelbond Nederland, Wandelnet, Alles is Gezondheid, Fietsersbond, Alliantie Werken in Beweging, Arcadis, I'M BINCK, NatureDesks, Platform31, Kenniscentrum Sport en Beweging, CROW, Ministerie van BZK, Ministerie van I&W, Ministerie van VWS en het Rijksvastgoedbedrijf